

DET KONGELIGE
HELSE- OG OMSORGSDEPARTEMENT

Tildelingsbrev 2025
Statens undersøkelseskommissjon for helse- og omsorgstjenesten

13. januar 2025

1. Innledning

I dette tildelingsbrevet meddeles Stortingets budsjettvedtak og Helse- og omsorgsdepartementets styringssignaler for Statens undersøkelseskommissjon for helse- og omsorgstjenesten (Ukom) i 2025. Prop. 1 S (2024–2025) for Helse- og omsorgsdepartementet ble behandlet 16. desember 2024 på grunnlag av Innst. 11 S (2024–2025).

Styringsdialogen mellom Helse- og omsorgsdepartementet og Ukom er forankret i Prop. 1 S og Stortingets behandling av denne, hovedinstruks til Ukom av 14. august 2019 samt reglement for og bestemmelser om økonomistyring i staten.

Hoveddokumenter og faste møter i styringsdialogen fremgår av styrings- og rapporteringskalenderen, jf. vedlegg I. Departementets styringssignaler gis alltid skriftlig. Ukom må være forberedt på å få, og sette av ressurser til, oppdrag som ikke er nevnt i tildelingsbrevet.

2. Overordnede mål og prioriteringer

Regjeringens hovedmål er å videreutvikle og styrke vår felles helsetjeneste og motvirke sosiale og økonomiske helseforskjeller.

De overordnede mål for helse- og omsorgssektoren er:

1. God helse og mestring i befolkningen, uavhengig av sosial bakgrunn
2. Gode pasientforløp og rask tilgang til tjenester i hele landet
3. Helse- og omsorgstjenesten er et attraktivt arbeidssted i et livslangt karriereløp
4. Bærekraftig og rettferdig ressursbruk
5. Helse- og omsorgssektoren er forberedt i møte med kriser og katastrofer

Ukom bidrar gjennom sitt mandat til sektormålene 1 og 2.

Regjeringen har besluttet å slå sammen Ukom og Statens helsetilsyn, som ledd i oppfølgingen av Varselutvalgets rapport «Fra varsel til læring og forbedring». Helse- og omsorgsdepartementet har sendt på høring, med frist 20. januar 2025, forslag til lovendringer om ny meldeordning for alvorlige hendelser i helse- og omsorgstjenesten, herunder forslag om oppheving av lov om Statens undersøkelseskomisjon for helse- og omsorgstjenesten og forslag til endringer i helsetilsynsloven mv. Dersom Stortinget slutter seg til regjeringens beslutning om å slå sammen Ukom og Statens helsetilsyn, skal dette prioriteres og gjennomføres i dialog mellom etatene og departementet for å sørge for en sømløs sammenslåing.

3. Mål, styringsparametere og oppdrag

Statens undersøkelseskommissjon for helse- og omsorgstjenesten (Ukom) skal utføre sine oppgaver uavhengig og selvstendig, og kan ikke instrueres i faglige spørsmål. Ukoms rolle og oppgaver følger av lov 16. juni 2017 nr. 56 om Statens undersøkelseskommissjon for helse- og omsorgstjenesten. Ukom er gjennom loven gitt myndighet til å gjennomføre undersøkelser av alvorlige hendelser eller andre alvorlige forhold i helse- og omsorgstjenesten. Det forventes at Ukom utfører sitt samfunnsoppdrag på en effektiv måte innenfor de rammer regelverket og innenfor de ressurser som blir stilt til rådighet i punkt 4 under.

Ukom skal innrette sin virksomhet med sikte på å nå følgende hovedmål:

- Gjennomføre undersøkelser som omfatter både spesialisthelsetjenester og kommunale helse- og omsorgstjenester. Pasienter/pårørende skal alltid involveres og systematisk evaluering skal gjennomføres etter hver undersøkelse.
- Bidra til læring og forebygging av alvorlige hendelser i helse- og omsorgstjenesten, blant annet gjennom deltakelse på viktige arenaer for kunnskapsformidling rundt pasientsikkerhet.
- Drive kompetanseutveksling med sikkerhetsfaglige miljø i næringer utenfor helse- og omsorgstjenesten, så som transport- og petroleumsnæringen.
- Fortsette planmessig relasjonsbygging med helseforetak, kommuner, yrkesorganisasjoner, pasient- og brukerorganisasjoner, samt kunnskapsmiljøer og forvaltningsorganer med roller i det nasjonale pasientsikkerhetsarbeidet.
- Samarbeide med nasjonale pasientsikkerhetsaktører i Norden og internasjonalt, der dette er hensiktsmessig for oppdraget
- Ved behov bidra i Norges globale helseforpliktelser innen pasientsikkerhetsfeltet, etter nærmere forespørsel fra Helse- og omsorgsdepartementet, Helsedirektoratet eller Statens helsetilsyn.

Departementet vil vurdere Ukoms resultater i lys av utviklingen i samfunnet for øvrig og i helse- og omsorgssektoren mer generelt.

Departementets styring skal legge vekt på hvordan Ukoms innsats bidrar til resultatene. Det stiller krav til at Ukom i dialogen med departementet gir gode analyser og forklaringer på resultatutviklingen.

3.1. Gjennomføre undersøkelser som omfatter både spesialisthelsetjenester og kommunale helse- og omsorgstjenester.

Vurdering av måloppnåelse skal inkludere hvordan Ukom gjennom sine virkemidler og aktiviteter bidrar til måloppnåelse. I vurderingen skal det blant annet sees hen til styringsparametere under.

3.1.1. Styringsparametere

- Ukom skal alltid involvere pasienter/pårørende
- Ukom skal gjennomføre systematisk evaluering etter hver undersøkelse

3.2. Bidra til læring og forebygging av alvorlige hendelser i helse- og omsorgstjenesten

Vurdering av måloppnåelse skal inkludere hvordan Ukom gjennom sine virkemidler og aktiviteter bidrar til måloppnåelse. I vurderingen skal det blant annet sees hen til styringsparametere under.

3.2.1. Styringsparametere

- Ukom skal delta på viktige arenaer for kunnskapsformidling rundt pasientsikkerhet.
- Ukom skal drive kompetanseutveksling med sikkerhetsfaglige miljø i næringer utenfor helse- og omsorgstjenesten, så som transport- og petroleumsnæringen.

3.3. Fortsette planmessig relasjonsbygging med helseforetak, kommuner, yrkesorganisasjoner, pasient- og brukerorganisasjoner, samt kunnskapsmiljøer og forvaltningsorganer med roller i det nasjonale pasientsikkerhetsarbeidet.

Vurdering av måloppnåelse skal inkludere hvordan Ukom gjennom sine virkemidler og aktiviteter bidrar til måloppnåelse. I vurderingen skal det blant annet sees hen til styringsparametere under.

3.3.1. Styringsparametere

- Ukom skal vurdere samarbeid med nasjonale pasientsikkerhetsaktører i Norden og internasjonalt

3.3.2. Oppdrag

Vi viser til oppdrag til Helsedirektoratet om nasjonalt register og oppdrag til Helsetilsynet om sammenstilling og analyse av varsler. Ukom skal bidra inn i dette arbeidet, med særlig vekt på deres erfaringer med bruk av NOKUP ved kategorisering av varsler

Frist: 1. mars 2025.

4. Budsjettildeling

(alle tall i 1 000 kroner)

Kap./post	Benevnelse	Tildeling	Kommentarer
749.01	Driftsutgifter	45 427	Endringen har sammenheng med den generelle prisjusteringen.

5. STYRING OG KONTROLL I VIRKSOMHETEN

Helse- og omsorgsdepartementet viser til Instruks for Ukom fastsatt av Helse- og omsorgsdepartementet den 14. august 2019, som omtaler krav som stilles til Ukoms faste oppgaver og aktiviteter.

Omtale og styringsinformasjon i dette kapittelet må sees i sammenheng med føringer og krav i instruksen.

5.1. Internkontroll og forbedring

Ukom skal arbeide systematisk og kontinuerlig med å identifisere og iverksette tiltak som kan gi en bedre og mer effektiv oppgaveløsning internt og bedre tjenester for brukerne. Ukom bør særlig vektlegge hvordan digitalisering kan legge til rette for dette. Ukom skal i årsrapporten beskrive dette arbeidet.

Ukom skal i årsrapporten gi en samlet vurdering av effektiviteten internt. Vurderingen bør underbygges med nøkkeltall på relevante områder:

- Lønnskostnader per utførte årsverk
- Indirekte personalkostnader per årsverk (overheadkostnader)
- Lønnsandel av driftskostnader
- Kvadratmeter lokaler per ansatt
- Husleiekostnader per kvadratmeter
- Utnyttelsesgrad driftskapittel poster 01-29 (forbruk i prosent av samlet disponibel bevilgning, inkludert merinntekter)

Regjeringen har igangsatt en tillitsreform. I den forbindelse ber departementet Ukom om å legge til rette for god utnyttelse av medarbeideres kompetanse og om å påse at rapporteringskravene internt i virksomheten er hensiktsmessige og godt begrunnet.

Ukom kan ved behov bidra i Norges globale helseforpliktelser innen pasientsikkerhetsfeltet, etter nærmere forespørsel fra Helse- og omsorgsdepartementet, Helsedirektoratet eller Statens helsetilsyn.

Ukom skal i årsrapporten for 2025 gi en overordnet tilstandsvurdering av arbeidet med internkontroll og hva som er grunnlaget for denne vurderingen. Departementet legger til grunn at Ukom som en del av den interne virksomhetsstyringen gjennomfører risikovurderinger som følges opp med egnede tiltak. Se kapittel 6 for rapporteringskrav knyttet til direktoratets overordnede risikovurderinger.

5.2. Sikkerhet og beredskap

Ukom skal ha oppdatert og tilgjengelig oversikt over risiko og sårbarhet innen eget område, og ha kontinuitetsplaner for å kunne opprettholde kritisk virksomhet ved bortfall av strøm, IKT, e-kom, vann og annet som fremkommer av ROS-analysen.

Særlig om informasjonssikkerhet

Departementet viser til at det digitale trusselbildet er skjerpet de seneste årene¹. Det er viktig at etatens arbeid med informasjonssikkerhet er tilpasset gjeldende risiko-/trusselbildet.

Sikkerhet i anskaffelser

Ukom skal ha gode rutiner for risikovurderinger i tilknytning til anskaffelser, samt rutiner for oppfølging av leverandører, for å ivareta sikkerhet i anskaffelser generelt og sikkerhetsgraderte anskaffelser. Med utgangspunkt i sikkerhetsloven med tilhørende forskrifter og Nasjonal sikkerhetsmyndighets (NSM) veileder for anskaffelser etter sikkerhetsloven skal Ukom se til at sikkerhetsgraderte anskaffelser gjennomføres der dette er nødvendig og at regelverk om rapportering og risikovurderinger følges. Se nærmere beskrivelse i gradert brev, sendt på NBN. Ved anskaffelser som ikke er sikkerhetsgraderte, skal likevel hensyn til sikkerhet spille inn i valg av tilbyder og i hensyn som tas ved opprettelse av avtale.

5.3. Føringer for 2025

Fellesføringene for 2024 videreføres i 2025 med noen justeringer i fellesføring nr. 2. Digitaliserings- og forvaltningsdepartementet vil tidlig i 2025 sende ut et oppdatert rundskriv med utdypende forklaring på hvordan fellesføringene skal forstås og hvordan resultatene skal fremstilles i årsrapporten.

Forventninger til bruk av KI vil bli omtalt i digitaliseringsrundskrivet.

Systematisk og helhetlig arbeid for å redusere klimagassutslipp, naturfotavtrykk og energibruk

Det er et mål med systematisk og helhetlig arbeid for å redusere klimagassutslipp, naturfotavtrykk og energibruk. Ukom skal følge opp dette målet. I dette arbeidet skal det tas hensyn til ivaretagelse av virksomhetens kjerneoppgaver og kostnadseffektivitet. Ukom skal også vurdere hvordan klimaendringene vil påvirke virksomheten. Ukom skal gjøre systematiske vurderinger av egen energibruk og ta i bruk lønnsomme energieffektive løsninger, samt øke energifleksibiliteten der dette er relevant.

¹ Nasjonalt digitalt risikobilde 2023, Nasjonal sikkerhetsmyndighet (2023).

Positiv utvikling i antall ansettelser av personer med funksjonsnedsettelse og eller fravær fra arbeid, utdanning eller opplæring

Regjeringen har høye ambisjoner når det gjelder inkludering og mangfold. Statlige virksomheter skal ha en positiv utvikling i antall ansettelser av personer med funksjonsnedsettelse og/eller fravær fra arbeid, utdanning eller opplæring. Arbeidsgiverne skal i samarbeid med de tillitsvalgte selv definere et hensiktsmessig ambisjonsnivå ut fra virksomhetens egenart og størrelse.

Ukom skal i årsrapporten oppgi antallet ansettelser av personer med funksjonsnedsettelse og/eller fravær fra arbeid, utdanning eller opplæring i 2025 og det totale antallet ansettelser i virksomheten i 2025. Virksomheten skal også omtale utviklingen i 2025 sett opp mot det virksomheten har rapportert for 2024.

Redusere konsulentbruken

Det er et mål at staten samlet sett skal redusere konsulentbruken ved å utvikle egen kompetanse. Ukom skal arbeide for å redusere konsulentbruken på områder der det ligger til rette for å benytte interne ressurser og kompetanse. Utover informasjons- og holdningskampanjer skal tjenester fra kommunikasjonsbransjen som hovedregel ikke benyttes. Ukom skal i årsrapporten for 2025 rapportere om konsulentbruken og oppfølgingen av fellesføringen, herunder om totalbeløp for kjøp av konsulenttjenester, hvilke tiltak som er iverksatt og konkrete resultater. Dersom det er fagområder og/eller kompetanseområder i virksomheten der konsulenter benyttes i særlig grad, skal bakgrunnen for dette omtales nærmere.

Ukom skal som en del av rapporteringen også gi en overordnet omtale av eventuelle kjøp av konsulenttjenester fra kommunikasjonsbransjen (alle typer kommunikasjonstjenester) i 2024 og opplyse om totalbeløp for kjøp av slike tjenester.

Dersom utgifter til kjøp av konsulenttjenester er vesentlige, bør Ukom i note til årsregnskapet spesifisere dette nærmere. Dersom Ukom har større kjøp av konsulenttjenester fra andre statlige leverandører, bør dette fremgå særskilt.

6. Styringsdialog og rapportering

6.1. Rapporteringsform og hyppighet

Årsrapport

Rapporteringen skal være i henhold til kravene i bestemmelsene om økonomistyring i staten punkt 1.6.1 og 2.3.3.

Årsrapporten for 2025 skal oversendes departementet senest 15. mars 2026, og publiseres på virksomhetens nettsider senest 1. mai 2026.

Årsrapporten skal dekke forholdene nevnt i dette tildelingsbrevet og inneholde vurderinger og analyser av utviklingen under hvert hovedmål. Styringsparametere, nøkkelinformasjon og eventuelle resultater fra evalueringer eller oppdrag skal inngå i rapporteringen og, der det er relevant, brukes for å forklare måloppnåelse.

Årsrapporten sendes i kopi til Riksrevisjonen samtidig med oversendelsen til departementet.

2. tertial

Rapporteringen skal inneholde en overordnet vurdering av måloppnåelse under hvert av målene, med vekt på eventuelle vesentlige resultatavvik som er forventet ved årsslutt og avvik fra andre krav og forventninger i dette tildelingsbrevet. Ved vesentlige avvik skal korrigerende tiltak omtales. Rapporten skal også inneholde regnskapsstatus per 31. august og budsjettvurdering for hele året, se vedlegg I.

Etaten skal sammen med 2. tertialrapport også oversende etatens overordnede risikovurderinger.

Tertialrapporten sendes i kopi til Riksrevisjonen samtidig med oversendelsen til departementet.

Oppdrag

Ukom skal, hvis ikke annet er angitt, rapportere i årsrapporten på status for oppdragene i et vedlegg til tertialrapporteringen og årsrapporten.

Ukom må legge til grunn at det kan komme nye oppdrag i løpet av året.

6.2. Styrings- og rapporteringskalender

Det skal gjennomføres minst to etatsstyringsmøter, jf. vedlegg I styrings- og rapporteringskalenderen.

Med mindre rapporteringen gir grunnlag for noe annet, legges det opp til møter etter avleggelse av årsrapporten for 2025 og 2. tertial med vekt på rapporterte avvik.

6.3. Øvrige møter

Fagmøter

Det kan ved behov gjennomføres fagmøter mellom departementet og Ukom om ulike tema i 2025. Dersom fagmøtene eller annen fagdialog avdekker behov for styring, vil det tas inn i styringsdialogen.

VEDLEGG I – STYRINGS- OG RAPPORTERINGSKALENDER 2025

Dato	Tiltak	Merknad
31. jan.	Ferdigstille regnskap og bidra til statsregnskapet for 2024.	
14. feb.	Innspill RNB inneværende år.	
15. mars	Siste frist for oversendelse av årsrapport for 2024 og årsrapport for internrevisjonen.	R-115 fra Finansdepartementet
24. mars kl. 12.00-14.00	Vårens etatsstyringsmøte	Hos Ukom
25. apr.	Innspill rammefordelingsforslag 2026.	
22. mai	Frist for innspill til budsjettekster til Prop. 1 S for 2026 fra virksomheten.	
25. sep. <i>Frist kan ikke fravikes.</i>	<ul style="list-style-type: none"> • Budsjett - og regnskapsrapport per andre tertial (31.08) • Innspill til nysalderingen 	Med budsjettprognose for resten av året.
10. okt.	Virksomhetsrapport per annet tertial med risikovurderinger	Jf. krav i kap. 6.1
4. november kl. 12.00-14.00	Høstens etatsstyringsmøte	I HODs lokaler, R6
07. nov.	Innspill til satsningsforslag og konsekvensjustering for 2027.	

VEDLEGG II – FULLMAKTER

Fullmakter iht. bevilgningsreglementet

Bevilgningsreglementet har flere bestemmelser som gir Kongen fullmakt til å fastsette unntak fra de hovedprinsipper som reglementet ellers er basert på. Gjeldende vilkår for bruk av unntaksbestemmelsene fremgår av R-110/2023 Fullmakter i henhold til bevilgningsreglementet Fullmakter i henhold til bevilgningsreglementet (regjeringen.no) . Det vises også til Finansdepartementets veileder til statlig budsjettarbeid som forklarer budsjettfullmaktene nærmere.

Med hjemmel i kongelig resolusjon av 2. desember 2005 gis departementene fullmakt til å samtykke i at det inngås leieavtaler (ekskl. husleieavtaler) og avtaler om kjøp av tjenester utover budsjettåret. Fullmakten gjelder på de vilkår som fremgår av pkt. 2.3 i R-110/2023. Fullmakten delegeres med dette til virksomheten.

For husleieavtaler gjelder vilkår og prosedyrer som fremgår av Kommunal- og moderniseringsdepartementets [Instruks om håndtering av bygge- og leiesaker i statlig sivil sektor](#), sist endret 13. januar 2017.

Personalfullmakter

Ukom fikk fra og med 2020 tilsettingsmyndighet. Ukom har ikke forhandlingsfullmakt og kan derfor verken foreta lønnsforhandlinger på særlig grunnlag eller gjennomføre eventuelle årlige lokale forhandlinger. Ukom vil imidlertid ha hjemmel til å endre lønn administrativt, jf. HTA pkt. 2.5.5 nr. 3. Personalfullmakter for Helse- og omsorgsdepartementets underliggende virksomheter for 2024 er følgende:

Ansettelse, opprettelse av stillinger og lønnsfastsettelse

- Ansettelse, fullmakt til å opprette nye stillinger og å fastsette lønn, delegeres til den enkelte virksomhet i den grad annet ikke er bestemt ved lov eller fremgår av unntakene nedenfor.
- Departementet ivaretar fullmaktene for sekretariatet for Bioteknologirådet.
- Helsedirektoratet kan delegerer fullmakt videre til Helfo
- Beslutning om å opprette stillinger fattes av virksomhetsleder.

Toppledere

- Departementet foretar ansettelse i topplederstillingen og utnevner i embeter.
- Departementet saksbehandler og avgjør også alle saker knyttet til toppleders arbeidsforhold.

Fullmakt til å føre lokale lønnsforhandlinger

- Det fremgår av hovedtariffavtalene hvilke virksomheter som har fullmakt til å føre lokale forhandlinger etter hovedtariffavtalene.

Fullmakter vedrørende erstatning til statsansatte for skade på eller tap av private eiendeler i forbindelse med tjenesten

- Departementet gir følgende virksomheter fullmakt til å fatte vedtak om erstatning på inntil kr 30.000 til statsansatte for skade eller tap av private eiendeler i forbindelse med tjenesten:
 - Folkehelseinstituttet
 - Norsk pasientskadeerstatning
 - Nasjonalt klageorgan for helsetjenesten
 - Helsedirektoratet, som kan delegere fullmakt videre til Helfo
 - Direktoratet for strålevern og atomsikkerhet
 - Statens helsetilsyn
 - Direktoratet for medisinske produkter
 - Statens undersøkelseskommissjon for helse- og omsorgstjenesten

- Erstatninger forøvrig skal forelegges Helse- og omsorgsdepartementet.
- Erstatninger på over kr. 30.000 skal forelegges Helse- og omsorgsdepartementet.